

Obóz zagłady w Sobiborze (SS-Sonderkommando Sobibor)

Sobibór a megszállás alatt a Főkormányzóság (Generalgouvernement) lublini körzetének (Distrikt Lublin) Chełm járásában (Kreishauptmannschaft Cholm) helyezkedett el, a Chełm–Włodawa vasútvonaltól nem messze.

A tábor 1942. május elejétől 1943. október közepéig működött SS-Sonderkommando Sobibor elnevezéssel mint egyike annak a három tábornak, amelyet a „Reinhardt”-akciónak (Aktion Reinhardt) – a főkormányzósági zsidók megsemmisítésének szükségleteire hoztak létre. A „Reinhardt”-akciót irányító Odilo Globocnik Lublin körzeti SS- és rendőrparancsnok alá tartozott. Sobibórt a Főkormányzóság lublini körzetében élő zsidók kiirtására szánták. A zsidó transzportokat Lublin vidékéről 1942 májusától októberéig irányították ide. 1942 novemberétől 1943 októberéig Belgiumból, Franciaországból és Hollandiából, 1943 szeptemberétől pedig a Szovjetunióból érkeztek zsidó transzportok Sobibórhoz. Az áldozatokat négy gázkamrában ölték meg dízelmotorok kipufogógázainak felhasználásával. A holttesteket tömegsírokban, ún. halálgödrökben temették el. 1942 végétől megkezdték mind a folyó szállítmányokkal érkező, mind a korábban halálgödrökbe temetett áldozatok holttesteinek elégetését. Ez 1943 őszéig tartott.

A sobibóri tábor parancsnokai sorrendben Franz Stangl SS-Hauptsturmführer és Franz Reichleitner SS-Hauptsturmführer voltak. A személyzetet a Trawnikiiban lévő SS-kiképzőtábor SS-katonái és őrei alkották.

Heinrich Himmler 1943. július 5-ei parancsának megfelelően úgy tervezték, hogy a megsemmisítő tábor koncentrációs táborrá (Konzentrationslager Sobibor) alakítják, amelyben a foglyok a lőszer- és fegyverjavító műhelyekben dolgoztak volna. 1943. október 14-én fogolyláadás tört ki; mintegy 300 személy megszökött. Közülük sokan az életüket veszítették az üldözés során. A lázadás felgyorsította a tábor felszámolásáról szóló döntést. A tábori berendezések leszereléséhez és a nyomok eltüntetéséhez a felszámolt treblinkai haláltáborból vezényeltek ide foglyokat.

Sobibórhoz mintegy 250 ezer zsidó vesztette életét.

Koncentrációs táborok